

Referat fra møde i Brugerråd. Afholdt d. 14 oktober. 2021

Tilstede: Jørgen Jensen (Danmarks Idrætsforbund), Henrik Damsgård (Jammerbugt kommune), Arnold Simonsen (Danmarks Naturfredningsforening), Sisse Lundholm (Frederikshavn kommune), Jens Morten Hansen (Læsø Kommune), Thomas Elgård Jensen (Friluftsrådet), Mogens H. Hansen (Landbo Nord), Jesper Blom Hansen (Naturstyrelsen Vendsyssel NST VSY), Tina Ellis Petersen (NST VSY, referat).

Afbud fra: Regnar Bæk (Danmarks jægerforbund), Jørgen Bing (Hjørring kommune), Aase Jensen (Dansk Ornitologisk forening), Mona Nørheden (Dansk Rideforbund).

Desuden var inviteret: Dansk Kennelklub og Dansk Orienteringsforbund, som ikke har svaret.

Punkt 1)

Velkomst v. Jesper Blom Hansen. JAH.

Jesper orienterede om at Yrsa Grunnet er død. Yrsa var repræsentant fra Danmarks Naturfredningsforening (DN) og hun vil blive savnet i Brugerrådet. Velkommen til Arnold Simonsen som foreløbig repræsentant fra DN

Punkt 2) Orientering og diskussion om status på NaturNationalpark NNP Tranum v. JAH.

Kort orientering fra JAH om forløbet med etablering af NNP Tranum. JAH orienterede kort om baggrund, rammer og status for projektet. Processen i øjeblikket har vægt på samarbejde med de 3 arbejdsgrupper – national videnskabelig gruppe, national interessent gruppe og lokal projektgruppe -, øvrige lokale interessenter og naboer. Spørgsmål om hvem der reelt har indflydelse. Er der reelt mulighed for at påvirke processen? JAH svarede at det er loven (se link nedenfor) der giver rammerne som NST styrer efter. Detaljeplanlægningen foregår nu og i den kommende tid lokalt og med mulighed for lokal tilpasning. For eksempel snakker man i øjeblikket om løsninger til en riderute i området, højden på hegn og antal låger. Der arbejdes i øjeblikket konkret med overvejelser om en model hvor der udsættes Galloway (stude) og Exmoor ponyer (vallaker og hopper) i indhegningerne. NST har været på studiebesøg på Langeland hvor der er erfaringer med Exmoor heste i indhegninger på NST areal. Der er ingen planer om udsætning af elge som forudsætter meget høje indhegninger. Herefter en snak om at hegnet udformes således at det sikrer vildtets frie færdsel. Således kan rådyr, dådyr, harer, ræve, grævlinge og kronvildt frit passere ud og ind af indhegningerne. JAH fortæller at første udkast til forvaltningsplan er under udarbejdelse. Fokus er særligt på sikring af foder til dyr helårs og udarbejdelse af en beredskabsplan med henblik på etablering af lager med foder til vinterbrug. De indhegnede stude og ponyer vil få adgang til ly og tørt leje, men ingen bygninger. Bestanden er således ikke overladt til sig selv, og NST ønsker ikke dyr som sulter ihjel. Snak om den debat som findes i medierne om dyrevelfærd. Herefter taler gruppen om forskellen på NNP og urørt skov. JAH beskriver at de store græssere gør en forskel i NNP i forhold til forbedring af biodiversiteten. De store dyr bidrager til diversitet og levesteder med deres tramp og opbrud i jorden med store klove, frøspredning i pels og klove når de bevæger sig omkring i området, græsning af urter og opvækst, kokasser og hestemøg som vigtige levesteder for biller m.m. Der tales videre om der er afsat penge til naturvejledning og publikumsfaciliteter? JAH svarer ja og som udgangspunkt 5 mio kr. til hver NNP til anlæg og der er også midler til Naturvejledning. Spørgsmål om tilstedeværelse af ulve i NNP Tranum,

hvertil JAH svarer at hvis der kommer ulv så er det sådan det er, og herefter snak om hvorvidt tilstedeværelse af ulv vil påvirke dyrenes adfærd. (se også link herunder) Snak om at løse hunde kan også være en problemstilling i indhegninger hvor der går dyr. JAH fortæller herefter at der ikke er tilladt jagt i en NNP, men at man godt må bestandsregulere hvis der sker noget helt uventet, bestanden bliver for stor, og aflive syge dyr.

<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/tranum-naturnationalpark/>

<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/1177>

<https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/pattedyr/ulv/forvaltning-af-ulv-i-danmark/>

Punkt 3) Orientering og diskussion om status på kommende NaturNationalParker v. JAH

JAH skitserer et forløb hvor man har brugt betegnelserne "De 2" "De 3" og "De 10" i forlængelse af lovpakken om etablering af NNP i Danmark. Først er det af regeringen besluttet at etablere NNP i Gribskov og Fussingø. Herefter er Almindingen, Stråsø og Tranum blevet udpeget. Alle er statens arealer og processen i den forbindelse har været drevet primært af en videnskabelig arbejdsgruppe og beslutninger truffet centralt. Den nuværende proces omkring udpegningsen af "De 10" er baseret på forslag fra borgere, interessenter og kommuner i hele Danmark. Der er modtaget 200 forslag og herfra er 23 forslag udvalgt til videre drøftelse med henblik på at udpege de sidste 10 områder. Der er nogle områder i vores geografi med på forslagslisten - Læsø, Skagen Odde/Bunken (kun statsarealer). Nu kommer der tilbagemeldinger fra de udvalgte områder, der afholdes offentlige møder og der kigges på kort og arbejdes med muligheder. Det er ønsket at de 10 områder skal findes inden jul. Snak om at nærtstående kommunalvalg påvirker processen.

<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/naturnationalparker/>

<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/naturnationalparker/forslag-til-kommende-naturnationalparker/>

Punkt 4) Orientering og dialog om udlægning af urørt skov v. JAH

JAH fortæller om at der er vedtaget en lovpakke som omfatter udlægning af i alt 75.000 hektar (ha) til såkaldt urørt skov i Danmark. Urørt skov er blandt andet defineret ved at der ikke drives kommerciel skovdrift. Urørt skov kan græsses og der kan foregå jagt som vanligt. Udlægningen forventes at foregå på områder udpeget på statens arealer. Formålet er at bidrage til øget biodiversitet. Naturstyrelsen forvalter ca. 210.000 ha jord i alt på landsplan. Heraf er ca. 100.000 ha lysåben natur. Det efterlader ca. 110.000 ha skov hvoraf 75.000 ha efter lovpakken skal udgøre urørt skov. Det er en større omlægningsproces hvortil der skal udarbejdes forvaltningsplaner. Desuden udføres konkret naturgenopretning i form af fældning af ikke hjemmehørende træarter - primært amerikanske træarter som ikke fungerer som levested og fødegrundlag for hjemmehørende danske insekter m.fl. Der udføres også genopretning af naturlig hydrologi med lukning af grøfter med mulig øget vandstand til følge. På landsplan er der store regionale forskelle afhængigt af hvilken type skov – løvtræ eller nåltræ - der findes. Der er beskrevet omlægningsperioder på hhv 6 år for løvtræsskove og 25 år for nåltræsskove. I Vendsyssel er statens

arealer hovedsageligt præget af nåletræsområder og klitplantager, sammenlignet med for eksempel nordsjælland. I vores geografi er dele af Læsø plantage og Skagen plantage udpeget til omlægning til urørt skov. Det endelige antal hektar er ikke afklaret. NNP er også urørt skov og tæller med i de 75.000 ha.

JAH sammenfatter og tilføjer hvordan vi i Vendsyssel har arealer med såkaldt atlantisk klithede. Faktisk udgør de klithede arealer som findes her i dag 60 % af hvad der er tilbage på verdensplan. Projekterne med etablering af NNP og urørt skov vil i kombination med klithede områderne skabe et mosaik landskab med variation, levesteder og artsrig dynamik mellem lysåben natur og skov præget af hjemmehørende arter og naturlig hydrologi.

Ring gerne og spørg Jesper efter uddybning og flere fakta både mht. NNP og Urørt skov.

<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/uroert-skov/>

<https://mim.dk/nyheder/2020/dec/ny-natur-og-biodiversitetspakke-klar-historisk-loeft-til-dansk-natur/>

https://naturstyrelsen.dk/media/296293/bilagb_endeligversion_overordnede_retningslinjer_for_uroert_skov_juni2021.pdf

Punkt 5) Fremtidens Brugerråd

Brugerrådene har 25 års jubilæum i år. Dette er en anledning til overordnet at gennemgå om konstruktionen er som den skal være og hvordan vi skal fortsætte. Brugerrådene er en del af en tradition for den såkaldte "Danske model" som giver mulighed for brugerinddragelse og mulighed for at lytte til hinanden og tale sammen. Brugerrådene kan give en stemme til interessegrupper og informationen fra møderne kan man tage med tilbage til baglandet i organisationen.

Der er sammen med mødeindkaldelsen sendt et spørgeskema til medlemmerne som udgangspunkt for en drøftelse.

Herefter fulgte en snak om følgende:

Skal der være faste medlemmer i Brugerrådet og i hvilken periode. I gruppen er der stemning for perioder på 6 år med faste medlemmer. Det er sundt med dynamik og udskiftning, men også vigtigt med en vis kontinuitet.

Snak om hvordan vi kan skabe grundlag for at få flere yngre medlemmer og flere erhvervsaktive med. Kan det være noget med mødetidspunktet? Vi beslutter at lægge nogle møder kl. 19-21.

Hvem skal være de faste medlemmer? Gruppen er enig om at repræsentation fra Landsdækkende organisationer er nødvendig. – eventuelt repræsenteret ad hoc afhængigt af dagsorden og enkeltsager.

Vi snakker om hvordan der kan være interessekonflikt eller fordel ved at bo tæt på en eventuel problemstilling. Snak om betydningen af lokale borgerinteresser.

Der opfordres generelt til at bruge de gode erfaringer med online møder. Måske til et fælles samlende stormøde en gang årligt. En årlig virtuel temadag.

Nuværende to årlige fysiske møder ønskes fastholdt. Mulighed for at supplere med virtuelle møder imellem ved behov. At mødes fysisk giver øjenkontakt. Vi kender hinanden i Brugerrådet. Holdningerne rundes og

blødes op når man mødes. Møderne giver mulighed for at få svar på spørgsmål. Dialogen tager brodden af noget som kan køre op i medierne hvis man ikke har hørt om det.

Brugerrådet ønsker ture hvor man taler om noget igangværende konkret lokalt aktuelt et sted.

JAH orienterer herefter om at det er bestemt at der ikke skal være kommunal deltagelse i Brugerrådet fremover. I krafttrædende fra 2022. Historisk udvikling og samarbejde er ændret så samarbejdet med kommunerne foregår tæt i nærmest daglig sammenhæng.

Punkt 6) Eventuelt

Vi lavede en kort Præsentationsrunde fordi Arnold Simonsen er med for første gang.

Næste møde: Torsdag d. 28 april. Tid og sted følger.